

VRIJWILLIGERSWERK OF VERENIGINGSWERK?

Inleiding: werken is niet hetzelfde als arbeid verrichten

Vrijwilligerswerk is iets anders dan arbeid verrichten voor een werkgever. Het onderscheidt zich ook wezenlijk van wat men Verenigingswerk noemt. Voor alle duidelijkheid, het Verenigingswerk is afgeschaft, er bestaat nu een regeling onder wat men Artikel 17 noemt. Je zal in veel teksten nog wel 'verenigingswerk' lezen.

Het essentiële verschil tussen de concepten vrijwilligerswerk en artikel 17 blijft bestaan. Je mag je dus niet laten afleiden door het woord 'werk'.

Onze vriend, de Dikke Van Dale, geeft immers heel wat betekenissen aan het begrip, namelijk werk: (1) het werken; = arbeid: aan het werk gaan; te werk stellen werk geven; (2) moeite, inspanning: werk van iets maken (veel) moeite voor iets doen(3) (meervoud: werken) daad (4) (meervoud: werken) hetgeen voortgebracht is, m.n. door de geest: een werk van Vondel (5) (meervoud: werken) (België) plaats waar gewerkt wordt: verboden op het werk te komen

Het begrip 'vrijwilligerswerk' is dus taalkundig perfect. We hebben echter de neiging het in ons hoofd én in onze gebruiken te linken aan betaalde arbeid. Dat leidt meer dan eens tot misverstanden over hoe omgaan met vrijwilligerswerk in de organisatie. Vaak zien organisaties het als een andere vorm van arbeid, van 'werknemerschap', wat niet correct is.

Vrijwilligerswerk is immers een onbezoldigde activiteit, wel werk maar geen arbeid in de zin van Arbeidsrecht, Sociale Zekerheid en zo verder. In het vrijwilligerswerk krijgen mensen geen loon, engageren ze zich om inspanningen te leveren, mee te werken aan het realiseren van de doelstellingen van de organisatie, zonder dat ze hiervoor betaald worden.

Met de introductie van het zogenaamde Verenigingswerk, vanaf nu noemen we dat dus artikel 17, werd de verwarring hier en daar nog groter.

Waarom bestaat er een artikel 17?

Er zijn activiteiten die tussen wal en schip vallen, die te beperkt zijn om er volwaardige arbeidsplaatsen voor te creëren, maar wel van die aard zijn dat je ze ook geen vrijwilligerswerk kan noemen. Met een mooie term noemt men dat de semi-atorale arbeid: die valt buiten de arbeidsmarkt, die valt buiten het vrijwilligerswerk en neemt een tussenpositie in.

De wetgever heeft voor deze tussencategorie een apart statuut gecreëerd, en dat vinden we terug in artikel 17. Met dit artikel kan je als organisatie of als lokaal bestuur mensen inschakelen voor specifieke (afgebakende) taken, voor een beperkt aantal uren, en waarbij die mensen (de artikel 17-ers) prestaties leveren tegen een vooraf bepaalde (en wettelijk opgelegde) vergoeding.

Dat is dus wezenlijk anders bij het vrijwilligerswerk, waarbij mensen zich inspannen maar niet vergoed worden voor hun prestaties, wel voor hun kosten. Fundamenteel verschillend dus.

WE GIETEN DE GROTE VERSCHILLEN IN EEN TABEL

Vrijwilligerswerk	Artikel 17 (verenigingswerk)	Meer info
In feite geen limiet op wat de activiteit kan zijn, vrijwilligers zijn te engageren voor een ruime waaier aan activiteiten, zonder wettelijke limiet	Niet alles kan: er is een afgebakende lijst van taken	Takenlijst kan je hier terugvinden: https://www.verenigingswerk.be/nl/verenigingswerk.html#activities
Aantal uren inzet onbepaald, mensen kunnen elke dag vrijwilligen	Uren strikt beperkt op jaarbasis	Opgelet het aantal uren verschilt voor de sportsector (450 uren) van de socioculturele sector (300 uren). Er is een limiet op hoeveel uren men mag presteren per kwartaal.
Geen betaling, geen loon	Loon, gebaseerd op loonschalen	In artikel 17 zijn er maxima vastgelegd, per maand en per jaar
Men kan een kostenvergoeding ontvangen.	Geen kostenvergoeding maar loon volgens barema.	In het vrijwilligerswerk zijn er 2 opties. Ofwel de forfaitaire kostenvergoeding waarbij een dag- én jaarmaximum geldt. Ofwel een reële kostenvergoeding waarbij elk kost bewijs vraagt.
Niet per definitie met overeenkomst	Arbeidsovereenkomst verplicht	Vrijwilligerswerk dat valt onder het Decreet Vrijwilligerswerk: overeenkomst wél verplicht.
Geen DIMONa (geen arbeid)	DIMONA verplichting	DIMONA plicht te vervullen voor de Artikel 17-er start
Kan eventueel gecombineerd worden met betaalde job	Kan nooit gecombineerd worden met betaalde job voor dezelfde werkgever/opdrachtgever	
Kostenvergoeding, indien conform Vrijwilligerswet geen belasting	10 % belasting te betalen	Als men in het kader van artikel 17 het maximum overschrijdt, wordt het belast als beroepsinkomen
Minstens verzekering BA (Burgerlijke Aansprakelijkheid)	AO verplicht (Arbeidsongevallen verzekering)	
Bepaalde aspecten arbeidswetgeving van toepassing (interpretatie)	Arbeidswetgeving van toepassing (m.u.v. van enkele bepalingen)	Vanzelfsprekend leef je bepalingen van veiligheid, gezondheid en bescherming op het werk altijd na
Iedereen mag vrijwilligen (minimumleeftijd)	Niet iedereen kan in artikel 17 instappen	Mensen met een vervangingsinkomen kunnen niet zomaar instappen!
Toelating of meldingsplicht in geval van inkomensvervangende uitkering	In geval van inkomensvervangende uitkering: geen toegang tot artikel 17	Artikel 17 voorziet hierop extra regels: https://www.verenigingswerk.be/nl/verenigingswerk/ik-wil-verenigingswerk-doen.html
Vrijwilligerswerk heeft geen weerslag op het aantal uren dat een jobstudent werkt	Wie als jobstudent werkt moet zich houden aan de limieten van artikel 17: max. 190 uren	
Geregeld bij Wet; de Vrijwilligerswet (3 juli 2005)	Geregeld bij KB: artikel 17 van het KB van 28 november 1969	
vlaanderenvrijwilligt.be	verenigingswerk.be	